

P L A T F O R M A
za učešće predsjednika Vlade Milo Đukanovića na sastanku predsjednika vlada
zapadno-balkanske šesterke u Briselu, 21. aprila 2015. godine

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović učestvovaće na sastanku predsjednika vlada zapadno-balkanske šesterke u Briselu, 21. aprila 2015. godine.

Sastanak koji organizuje Evropska komisija, a na poziv komesara EU za proširenje i susjedsku politiku **Johanesa Hana** i komesara EU za mobilnost i transport **Violete Bulc**, okupiće predsjednike vlada zemalja Zapadnog Balkana (Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Makedonije, Srbije).

Opšte informacije

Kao podrška evropskoj perspektivi zemaljma Zapadnog Balkana, koje su pokazale značajan napredak na putu stabilnosti, dobrosusjedskih odnosa i modernizaciji društva i ekonomija, intenzivirana je saradnja sa EU u dijelu nastojanja da se stvore određeni preduslovi za **unapređenje povezanosti zemalja Regiona** međusobno, kao i sa EU. Unapređenje povezanosti, upravo predstavlja cilj koji će dovesti do povećanja konkurentnosti regiona, podsticanja rasta i zapošljavanja. U prethodnom periodu je održan je niz sastanaka posvećen ovim pitanjima na nivou šefova vlada zapadno-balkanske šesterke, ministara vanjskih poslova, ekonomije i saobraćaja, sa visokim predstvanicima Evropske komisije.

Crna Gora bila je domaćin neformalnog sastanka ministara vanjskih poslova Zapadnog Balkana, koji je održan u Kotoru, 10. jula 2014. godine, a na kome se razmatralo unaprijeđenje saradnje u okviru Procesa stabilizacije i pridruživanja, kao osnova za podsticanje konkretizacije projektno-orijentisane saradnje u regionu. Glavna poruka sa ovog sastanka odnosila se na potrebu intezivnije razmjene iskustava i koordinacije oko pitanja koja mogu da doprinesu razvoju zemalja Regiona na putu ka Evropskoj uniji.

Nakon ovog sastanka, uz podršku njemačke Vlade, šefovi vlada zemalja Regiona su se sastali u Berlinu, 28. avgusta, 2014. godine, takođe sa agendom ukazivanja na potrebu ujedinjenja u cilju jačanja regionalne ekonomske saradnje i postavljanja čvrstih osnova za održivi rast. Tokom plenarnog zasijedanja akcenat je bio na integracionim procesima zemalja Zapadnog Balkana, uz poruku da EU želi da vidi sve zemlje Regiona u EU, jer je to zajednički politički, ekonomski i geostrateški cilj. Na sastanku je podržana *Finalna deklaracija Predsjedavajućeg Konferencijom o Zapadnom Balkanu, Berlin, avgust 2014*, kojom je ustanovljen format godišnjih sastanaka na nivou šefova vlada u periodu 2014-2018, istaknuta podrška njemačke Vlade zemljama Zapadnog Balkana na budućem putu ka EU, ukazano na potrebu inteziviranja regionalne saradnje, jačanja dobrog upravljanja i ubrzavanje prosperiteta kroz održivi ekonomski rast.

Na marginama skupštine UN-a u Njujorku, 23. septembra 2014. godine održan je neformalni sastanak ministara vanjskih poslova Zapadnog Balkana, na kojem je Evropska komisija predstavila dokument o infrastrukturnom povezivanju u Regionu.

Crna Gora je bila i domaćin konferencije pod nazivom Ekonomska osnova za povezivanje zemalja Zapadnog Balkana, koja je održana u Budvi 24. i 25. septembra, 2014. godine. Bio je to nastavak razgovora iz Berlina o definisanju zajedničkih infrastrukturnih i energetske projekata, kako bi se obezbijedila finansijska podrška EU i njenih institucija.

U Beogradu je 23. oktobra 2014. godine održana ministarska konferencija Zapadnog Balkana Ekonomsko upravljanje i povezivanje. U okviru novog pristupa ekonomskom upravljanju, zemlje Zapadnog Balkana su se obavezale da svake godine pripreme i Evropskoj komisiji dostave Nacionalne programe ekonomskih reformi.

Zatim je Evropska komisija bila domaćin pripremni bilateralni sastanaka na nivou ministara saobraćaja zemalja regiona Zapadnog Balkana, koji su održani u Briselu 17. marta, 2015. godine, a koji su imali za cilj adekvatnu pripremu i razmjenu informacija o infrastrukturnoj povezanosti Regiona sa fokusom na ključne koridore i međusobne veze do 2030. godine.

Nedjelju dana nakon pripremni sastanaka u Briselu, 25. marta 2015. godine, uslijedila je i konferencija ministara vanjskih poslova i saobraćaja zapadno-balkanse šestorke u Prištini. Konferencija je bila prilika da se usaglase planovi, odnosno definiše Glavna infrastrukturna saobraćajna mreža u Regionu, koja će omogućiti kvalitetnu povezanost glavnih gradova, ekonomskih centara i najvažnijih pomorskih luka unutar Zapadnog Balkana, i sa EU.

Nakon ustanovljavanja Glavne mreže u regionu Zapadnog Balkana, saradnju treba dalje razvijati kroz fokusiranje na zajednički odabrane prioritetne projekte, koji daju doprinos regionalnom razvoju, uz podršku Evropske unije i drugih međunarodnih partnera. Na sastanku je podržana *Zajednička ministarska izjava* - Unaprijeđena povezanost i jaka glavna saobraćajna mreža, *Priština, 25. mart 2015. godine*, kojom su zemlje zapadno-balkanske šestorke potvrdile posvećenost povezivanju, dobrosusjedskim odnosima, regionalnoj saradnji i evropskim integracijama.

S obzirom na to da je na održanoj konferenciji u Prištini postignut značajan nivo usaglašenosti oko definisanja Glavne mreže u regionu Zapadnog Balkana, i uz datu podršku Zajedničkoj ministarskoj izjavi, Evropska komisija smatra da su se ostvarenim napretkom stekli uslovi da se ova tema dalje razmatra na nivou **predsjednika vlada zemalja Zapadnog Balkana**, te je shodno tome uputila poziv za sastanak koji će biti održan u **Briselu, 21. aprila, 2015. godine**.

U Prištini je takođe najavljeno i da će naredni sastanak ministara saobraćaja zapadno-balkanske šestorke, biti organizovan u okviru **godišnjeg sastanka ministara saobraćaja EU**, koji je planiran za jun mjesec u Rigi, gdje bi trebali da budu imenovani i koordinatori koridora, u cilju što efikasnije realizacije zajedničkih ciljeva.

Zaokruživanje ovog procesa planirano je u avgustu mjesecu ove godine, kada će se **na samitu u Beču ponovo sastati šefovi vlada i visoki predstavnici Evropske komisije**, kako bi potvrdili posvećenost i ostvareni napredak, uz finaliziranje jedinstvenih lista prioriternih projekata, koji bi trebalo da rezultiraju implementacijom do 2030. godine, a za koje se očekuje konkretna podrška kroz instrumente EU kao što su Zapadnobalkanski investicijski okvir (WBIF), IPA II i drugi.

Značaj učešća delegacije Crne Gore

Crna Gora je potpisnica Memoranduma o razumijevanju za razvoj regionalne saobraćajne mreže u jugoistočnoj Evropi (SEETO Memorandum), u čijoj realizaciji aktivno učestvuje već 10 godina. Memorandum, koji je potpisan u Luksemburgu, 11. juna u 2004. godine, od strane ministara saobraćaja vlada Crne Gore, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Albanije, Srbije i Kosova, kao i od strane Evropske komisije, predstavlja kamen temeljac politike djelovanja Evropske unije prema zemljama Zapadnog Balkana u oblasti saobraćaja.

Misija *Memoranduma* je saradnja na razvoju glavne i pomoćne infrastrukture na multimodalnoj regionalnoj saobraćajnoj mreži u jugoistočnoj Evropi i unaprijeđenje politika u ovoj oblasti, u cilju ostvarivanja bržeg progressa u razvoju.

Saradnja zemalja Zapadnog Balkana i EU u okviru Memoranduma omogućila je tokom 2011. godine realizaciju jednog od najznačajnijih političkih i tehničkih ciljeva u oblasti saobraćaja, a to je uključivanje takozvane **SEETO sveobuhvatne mreže** (sveobuhvatna saobraćajna mreža u regionu Zapadnog Balkana), kroz revidiranu EU regulativu smjernica za Trans-Evropske saobraćajne mreže, u **Trans-evropsku saobraćajnu sveobuhvatnu mrežu** (TEN-T).

U komunikaciji sa Evropskom komisijom, prilikom definisanja Glavne mreže u Regionu zemlje Zapadnog Balkana su se rukovodile smjernicama i predloženom metodologijom uspostavljanja Glavne mreže na teritoriji EU (Glavna Trans-evropska saobraćajna mreža TEN-T), kao i zahtijevanim tehničkim standardima. Principi kojima je definisan pristup za određivanje Glavne mreže EU i prioriternih projekata na njoj, su povezivanje prijestonica EU, glavnih privrednih centara i većih luka.

Predlog za uspostavljanje **Glavne (Core) saobraćajne mreže preko teritorije Crne Gore** je sljedeći:

- SEETO putni pravac 4: autoput Bar-Boljare (granica sa Republikom Srbijom);
- SEETO putni pravac 1: jadransko-jonski koridor (primorska varijanta, odnosno trasa brze saobraćajnice duž crnogorskog primorja), odnosno veza sa Republikom Hrvatskom i Republikom Albanijom;
- SEETO željeznički pravac 4: pruga Bar-Vrbnica (granica sa Republikom Srbijom);
- SEETO željeznički pravac 2: pruga Podgorica-Tirana (veza sa Republikom Albanijom); i
- luka Bar.

Učešće predsjednika Vlade Crne Gore Mila Đukanovića, na predstojećem sastanku visokih predstavnika Evropske komisije sa predsjednicima vlada zapadno-balkanske šesterke, u Briselu, 21. aprila 2015. godine, biće prvenstveno prilika da se potvrde **stavovi Crne Gore na ustanovljavanju Glavne saobraćajne mreže** na njenoj teritoriji, koja će ujedno omogućiti kvalitetnije povezivanje sa našim susjedima, a zatim i šire sa EU.

Sastanak će biti prilika da se razmijene informacije o stepenu ostvarenog napretka u pogledu **definisanja jedinstvene liste prioritetnih infrastrukturnih projekata** (*Single project pipeline*) i uspostavljanja **Nacionalnih investicionih komisija**, te potvrdi potreba ubrzanja reformi u oblasti politika i regulatornog okvira uz koncentrisanje napora i ulaganja u ključne koridore i interkonekcije.

U skladu sa novim metodološkim pristupom Zapadnobalkanskog investicijskog okvira, kao glavnog mehanizma posredstvom kojeg će biti implementirana **finansijska podrška EU** za infrastrukturne projekte u regionu u narednom sedmogodišnjem periodu, Vlada je 19. februara, 2015. godine donijela Odluku o obrazovanju **Nacionalne investicione komisije** (NIK). Osnovni zadatak NIK-a je da, na osnovu predloga resornih ministarstava, sačini predlog sveobuhvatne jedinstvene liste prioritetnih infrastrukturnih projekata, na osnovu koje će EK donositi dalje odluke o tome koji će projekti biti finansijski podržani u skladu s definisanim prioritetima na nivou države. Planirano je da prva sjednica NIK-a bude održana u prvoj polovini maja ove godine, a u toku su aktivnosti na utvrđivanju Metodologije za izbor i definisanje prioritetnih projekata, kao ključnog dokumenta čije se usvajanje planira za ovu sjednicu. Uspostavljena struktura i definisana lista prioritetnih projekata istovremeno će biti i potvrda spremnosti države da sama jasno definiše prioritetne projekte koji su odraz definisanih stratejskih pravaca razvoja.

Glavne teme sastanka

Fokus predstojećeg sastanka šefova vlada zapadno-balkanske šesterke sa visokim predstavnicima Evropske komisije biće **finaliziranje Sporazuma o Glavnoj mreži**, ali ujedno i prilika za otvaranje dijaloga u okviru otpočinjanja procesa identifikacije projekata, koji će omogućiti punu operacionalizaciju Glavne mreže do 2030. godine, a koji će biti reprezentovani i kroz formiranje jedinstvenih sektorskih prioriteta.

Na sastanku je predviđeno izlaganje komesara EU za proširenje i susjedsku politiku Johanesa Hana i komesara EU za mobilnost i transport Violete Bulc, na temu doprinosa formiranja Glavne mreže u kontekstu proširenja, kao i potreba prevazilaženja određenih otvorenih pitanja.

Predsjednik Đukanović će ovom prilikom razmijeniti **mišljenja i viđenja oko ključnih prioriteta**, koji će se odnositi na Glavnu mrežu, kao i mogućnostima za njihovu implementaciju do 2030. godine, uzimajući u obzir potrebu komplementarnosti sa jedinstvenom listom prioritetnih projekata na nacionalnom nivou, fiskalna ograničenja i planiranje dinamike uz faznu implementaciju. Ovaj proces će obuhvatiti i projekte koji će biti podržani u okviru Zapadnobalkanskog investicijskog okvira (WBIF) i projekte od interesa za Enegetsku zajednicu (PECI).

Sastanak će svakako biti prilika da se razgovara i o drugim mogućnostima unapređenja povezanosti među zemljama Zapadnog Balkana, odnosno kako da što efikasnije doprinesemo savladavanju izazova da se održi korak sa promjenama i optimizuje upotreba postojećeg saobraćajnog sistema.

Sastav delegacije

U delegaciji predsjednika Vlade Mila Đukanovića će biti i:

- Milan Roćen, glavni politički savjetnik predsjednika Vlade
- Vojin Vlahović, savjetnik predsjednika Vlade
- Andrijana Vukotić, savjetnik predsjednika Vlade za odnose sa javnošću
- Angelina Živković, v.d. generalnog direktora u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva
- Vesna Bulatović, prevodilac

Troškovi posjete delegacije Crne Gore Belgiji biće na teret Generalnog sekretarijata Vlade i Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Predlog zaključaka

Vlada Crne Gore, na sjednici od ____ aprila, 2015. godine, utvrdila je Platformu za učešće predsjednika Vlade Mila Đukanovića na sastanku predsjednika vlada zapadno-balkanske šesterke u Briselu, 21. april 2015. godine